

René bij een deel van zijn verwarmde duivenverblijven.

Elke dag ervoor gaan en streven naar beter

In Noord Limburg ligt het kleinste kerkdorp met c.a. 200 inwoners in de gemeente Venray en rust in de vallei van de Loobeek; een zijstroompje van de Maas. Hier woont René van de Kerkhof, jong, energiek, ondernemend en op en top fokker en liefhebber van veel diersoorten aan de lange St. Jozeflaan, langs de spoorlijn Venlo-Nijmegen. Hij woont met zijn gezin in De Smákt, zoals de Limburgers zeggen, op een perceel van 1.500 m², waarvan 835 m² overspannen met een net.

Tekst en foto's: Hans Puttenstein

Jozef en Maria

Het dorpje Smakt werd in het verleden Smackt genoemd. Dat zou slaan op de schrale (zand)grond die mensen deed hunkeren (smachten) naar beter. Smakt is bekend als bedevaartsoord van de heilige St. Jozef. Het Pieterpad loopt sinds 2006 langs het kerkje en de volières van de familie Van de Kerkhof. Veel wandelaars fotograferen de dieren in de buitenrennen.

Smakt vormt één dorpsgemeenschap met het Brabantse dorp Holthees met circa 450 inwoners (gemeente Boxmeer). Smakt heeft de Jozefkapel en Holthees de Mariakapel. De dorpen horen bij elkaar zoals Jozef en Maria en zoals René en zijn dierenparkje. René is verkoper van agro-producten en daarnaast eigenaar van een webshop met artikelen voor kleindieren (<http://www.kleindierwereld.nl>).

Je zou ook watervogels (ganzen en eenden) op het erf verwachten, maar die zijn er niet in levende staat. Ze stonden wel waakzaam verstaand op één van de toegangszuilen aan de ingang. Ze konden echter niet beletten dat een aantal zeldzame vogels werd gestolen. René is nog angeslagen als hij het vertelt.

Wongaduif en kopernekdúif.

Dolksteekduif met jong. (Foto R.v.d.K.)

Diamantduif wildkleur doffer, een van oorsprong Australische duif. (Foto Nick Michielsen). Voor beginnende fokkers relatief gemakkelijk te houden. 's Zomers in de volière en 's winters in een binnenruimte. Voor een instructief artikel over het houden van de diamantduif zie: <https://edepot.wur.nl/14752>.

Het hobby-CV van René

René is 34 jaar, A-keurmeester Serama's en oorspronkelijke duiven en B-keurmeester Grote Hoenders en Dwerghoenders. Hij is bestuurslid van de Stichting Kleindierbelangen die toezicht houdt op de Nederlandse Kleindierpublicaties BV. Hij is lid van de Assendelfter en Noord-Hollandse Blauwen speciaalclub. Zie: <https://www.anhbc.nl/>. Hij is penningmeester van de M.A.C.S. club waarbij o.a. de Spaanse Witwang is ondergebracht. Hij is lid van de vereniging De Sportfokkers Neer.

Op het erf staan goed onderhouden hokken en een gecompartmenteerde, overdekte volière. Hij houdt van het bijzondere en het zeldzame. Dat blijkt uit de opsomming van de fascinerende rassen en soorten die hij fokt. Een andere eigenschap, die ik ook bij veel fokkers met grote en duurzame resultaten tegenkwam, is perfectionisme. Een noodzakelijke eigenschap voor een topfokker, maar ook een eigenschap die erg veel van je eist. En er is, zoals ik ergens las: ".... een groot verschil tussen het gezonde streven naar uitmuntendheid en het nutteloze streven naar perfectie." Gezien de vele U-predicaten houd ik het bij René op het eerste deel van het citaat.

De fokkerij

René fokt 13 soorten oorspronkelijke duiven: Dolksteekduiven, Wongaduiven, Picazuro duiven, Kopernek duiven, Roodoog tortels, Zebraduifjes, Vredesduifjes, Timorduifjes, Peruduifjes, Diamantduifjes in drie kleuren (wildkleur, topaas/wildkleur agaat en bruin), Rotsduiven, Oosterse Bronsnek duiven en Alablanca duiven.

Een aantal komt u in dit artikel tegen. U kunt alle soorten vinden op internet. Mijn internetzoektocht naar zeldzame duivensoorten was een leerzame ervaring. Aanbevolen!

Een heldere uiteenzetting over de oorspronkelijke/ wilde duiven vindt u o.a. op: <https://www.huisdieren.nu/vogels/soorten/duiven/#Soorten%20en%20groepen>; <https://www.aviornis.nl/> en <https://www.dfkp.nl/Oorspronkelijkeduiven>.

Advies voor iemand die begint met oorspronkelijke duiven?

René: "Huisvesting en voeding zijn belangrijk en je moet weten welke soorten elkaar verdragen. In de tortelgroep komen soorten voor die geschikt zijn voor beginnende fokkers (b.v. Senegal- en Birmatortel). Zet ze niet samen in een volière of hok met Dolksteekduiven, want dan komen er zeker geen nakomelingen. Informeer je, begin niet impulsief met oorspronkelijke duiven. Je moet weten wat je doet." Zie o.a.: *De aanschaf van een volièrevogel (vogelweetjes.nl)*. Hij fokt ook Japanse kwartel (zilver wildkleur), de Europese kwartel en de zeer bijzondere Lelkievit (Maskerkievit). Bij de hoenderachtigen komen we tegen: Kroeskop parelhoenders, Koningsfazanten, de Amerikaanse bronskleurige kalkoen, Noord-Hollandse kriel koekoek, Langshan

De Maskerkievit is 35 tot 38 cm lang. Opvallend is het gele 'masker' d.w.z. de geel gekleurde, naakte huid rond het oog.

kriel (zwart), Assendelfter kriel (goudpel, zil-verpel, citroenpel), de Spaanse Witwang kriel en meer recent de Franse La Flèche krielen zwart. En jawel; ik kwam ook haren tegen nl. een groep mooie Nederlandse Hangoordwergen in bont en konijngrijs van zijn dochter.

Wie stak het vuurtje bij hem aan?

Er volgt een herkenbaar verhaal. "Het begon bij opa die legkippen had en waar ik

als enige van een grote groep kleinkinderen de eitjes mocht rapen. Mijn ouders hadden een groentetuin en kippen. Een vriend van mijn ouders was een fokker die met grote Amerikaanse Leghorns showde. Via mijn grote voorbeeld wijlen Lei Cuypers kreeg ik eieren van de Noord-Hollandse Blauwen om te broeden. Daarna werd ik op mijn 16/17^e jaar al snel lid van de vereniging De Pionier in Reuver. Als je mij vraagt naar mensen

die van invloed zijn geweest dan noem ik direct keurmeester Lei Cuypers en Henk van Rijswijk. Van die mannen heb ik veel geleerd. Lei Cuypers stond erom bekend dat hij veel nadruk legde op een goede diervoeding: Niet vullen maar voeren. Lei bracht me in contact met Hans Beumer uit Otterlo die in zijn tijd als fokker fraaie grote Noord-Hollandse Blauwen had. Hij had zelfs 19 kuikens voor mij uitgebreed. Daar komt o.a. mijn grote liefde

Fraaie jonge Nederlandse Hangoordwerg konijngrijs.

René met een nieuwe uitdaging; La Flèche krielen. Het ras heeft als bijnaam: 'duivelskopkriel' of 'satanskriel'; te danken aan de bijzondere kam en de zwarte outfit. De hennen staan bekend als goede legsters en worden niet vaak broeds.

Kroeskop paret.

Koningsfazant, ze produceren het geluid van een ratelaar. In het tweede en derde jaar zijn ze geslachtsrijp om mee te kweken. (Foto R.v.d.K.)

voor de Noord-Hollandse Blauwen vandaan. Cuypers inspireerde me ook om met de keurmeestersopleiding te beginnen. Het was heel verdrietig dat hij plotseling overleed.”

René heeft ruim 150 dieren in hokken en rennen, maar tijdens de opfok zijn het er veel meer. Hij heeft geen afzetproblemen. In zijn fokkerij besteedt René veel aandacht aan voeding, huisvesting en foktomen. Zijn werk als verkoper van agroproducten, zijn eigen

webshopproducten en diervverzorgingscursussen leverden een schat aan ervaring op. Zijn beroepsopleiding zat in een heel andere hoek nl. elektrotechniek. Dat werd het niet, maar het komt bij hokkenbouw en onderhoud nog wel eens van pas.

Voeding en huisvesting

René is van oordeel dat: *“sierhoenders en sierduiven het speciale en hoogwaardige voer voor*

sierpluimvee, sierduiven etc. verdienen.” Dat is volgens hem beter dan het voer dat naar de ‘gewone’ leg- en mestkippen gaat. Hij voert Versele-Laga van een Belgische producent. De vrije uitloop in overdekte rennen met gras levert ook een fantastische bijdrage aan een goede conditie en aan de hardheid van zijn dieren. Hij hecht grote waarde aan goede huisvesting, daar hoort het onderhouden en regelmatig schoonmaken van hokken bij. Dat voorkomt een gang naar de dierenarts, het oogt beter en is gezonder voor de dieren.

Samenstellen van de foktoom

René: *“Als je verkeerde combinaties maakt en de uitkomsten zijn niet goed, dan kun je fokken wat je wilt, maar dan komt het niet goed. Je moet weten wat er in je dieren zit. Daar kom je o.a. achter door er een zeer goede registratie op na te houden zodat je patronen bij goede en slechte verervingen gaat ontdekken. Dat is niet eens zozeer een grote kennis van de erfelijkheidsleer, maar vooral een kwestie van kijken, observeren, handelen en registreren.”* Hij legt de nadruk op de zg. compensatiefok. Daar bedoelt hij mee dat je dieren met een bepaald zwak punt paart aan een dier met vergelijkbare sterke onderdelen. Hij selecteert op type, bouw en stelling, maar ook op karakter. Hij zorgt er bij de kippen voor dat de hennen fokzuiver op kleur zijn en selecteert streng op vitaliteit. Hij hanteert geen zware inteelt en is zeer terughoudend in veelvuldig gebruik van medicijnen. Zwakke

Noord-Hollandse kriel, koekoek. De grasmat op de zandgrond van de volières doet het opvallend goed. De oorzaak is het gaas dat vlak onder de grasmat is gelegd zodat niet na korte tijd het gras door veelvuldig krabben is verdwenen.

dieren gaan eerder weg, dan hersteld verklaard na een batterij medicijnen. Hij is zeer streng in het preventief en correctief bestrijden van bloedluis en mijt. Hij registreert zijn observaties in Excel bestanden.

Showen

Als we nog even praten over zijn veel behaalde U's, haalt hij een uitspraak van Lei Cuypers aan: "F en U dieren worden niet geboren maar gemaakt." René zegt daarover: "Ik interpreteer die uitspraak, en zo pas ik het ook toe, als: Het is ook een kunst om met toegestane en verantwoorde middelen een dier perfect op te fokken en voor te brengen. Dat moet je leren en bij de topdieren gaat het vaak om minieme verschillen. Goed voorbereiden en verantwoord, toegestaan conditioneren maakt dan het verschil. De ene fokker kan dat beter dan de andere."

Op gedreven wijze vervolgt hij met overtuigingskracht zijn verhaal en zegt: "En ik wil op nog iets wijzen, Hans. Ik ben elke dag met mijn dieren bezig. Het kan niet zo zijn dat ik op dinsdag nog moet kijken welke dieren op donderdag ingekoooid moeten worden. Dat weet ik al lang van te voren. Ik wacht daarmee niet tot een of twee dagen van te voren. Dan is er ook geen tijd meer om te handelen en te corrigeren. Showen is voor mij dus ook anticiperen. Ruimschoots van te voren

inspelen op de shows waar je met je dieren naar toe wilt. Wil je duurzaam goede resultaten, dan zul je er elke dag voor moeten gaan. Ik begrijp best dat niet iedereen dat wil of kan, maar het is wel mijn manier van hobby bedrijven. Dat werpt wel z'n vruchten af."

Projecten in de fokkerij

Regelmatig heeft hij een nieuw ras onderhanden; meestal een ras dat bijna is verdwenen of ver is weggezaakt. De laatste jaren heeft hij Assendelfter krielen in meer kleurslagen op niveau teruggebracht. Nu is hij actief met Spaanse Witwang krielen. Na een aantal jaren verdwijnt zo'n ras weer van het erf in Smakt om plaats te maken voor een ander projectras. René: "Soms moet je met zo'n project van ver komen, omdat het in aantal en in kwaliteit is weggezaakt. Het is dankbaar werk. Je komt van alles tegen onderweg en daar leer ik veel van. Bovendien kweek ik graag met exclusieve rassen; zeker bij de oorspronkelijke duiven." Mijn indruk is dat hij een oog heeft voor goed startmateriaal en ook weet bij wie hij dat moet halen en dat is ook een kwaliteit.

Prachtige foto's van Nick Michielsen. Het Timorduifje, Zebraduifje en Vredesduifje worden wel de duiven met streepjes genoemd. Bij de aanschaf van Vredesduifjes moet je vooral letten op raszuiverheid omdat

Timorduifje. (Foto N. Machielsen)

er wordt gekruist met Zebraduifjes. Zie o.a.: <http://www.pigeonsparccleynen.be>

Keuren, tentoonstellingen, dierenwelzijn

In augustus viel René de eer te beurt een historische keurstok te mogen ontvangen als jonge, talentvolle keurmeester. Het is de overgebleven keurstok van Henk van de Horst die bevriend was met C. Th. van Gink en jaren voorzitter van de standaardcommissie. Die keurstok ging voor het eerst naar Wim Voskamp die hem nu doorgaf aan René; een grote eer. René keurt graag; vooral vanwege de sociale contacten die erbij horen. Sturend keuren is

Imposante Amerikaanse bronskleurige kalkoenen showen zich aan de fotograaf.

Zebraduijfe. (Foto N. Machiels)

voor hem een middel om kwaliteit en fokkerij positief te beïnvloeden. Hij is een keurmeester van de volle beoordelingskaarten die schrijvers van tijd tot tijd doet zweten en zuchten. “Als de fokkers wat wijzer willen worden van de keuring dan heb je niets aan driekwart lege kaarten. Dat geldt zeker voor de complexere kleuren. Fokkers hebben recht op informatie waar ze wat mee kunnen. Je kunt ze niet afschepen met een paar woordjes op de kaart. Ik zou ook liever met het predicatensysteem van de konijnen werken. Dan heb je in de afdeling ZG en F toch wat meer spreiding en variatie. Bovendien ziet een fokker toch liever een F96 dan ZG95.”

Hij is een keurmeester van de volle beoordelingskaarten die schrijvers van tijd tot tijd doet zweten en zuchten.

Op de vraag wat hij het moeilijkste vindt: “De beste dieren haal je er meestal wel uit. De grootste opgave vind ik om de grote midden-groep evenwichtig van een beoordeling met predicaat te voorzien. Daarbij zou meer spreiding in de schaal mij wel helpen. Verder heb ik gemerkt dat ik met meer keurervaring minder zuinig wordt met predicaten. Bij twijfel over ZG95 of F96 wordt het toch de F.”

Toekomst

Hij is ervan overtuigd dat de meerdaagse shows het op termijn niet gaan redden. “Dieren voor drie of vier dagen in een relatief kleine kooi zetten doet onze hobby in de maatschappelijke beeldvorming geen goed. We zullen naar kortere shows moeten. Ik vermoed dat daarom bv. de speciaalclubdagen met keuring ook zo

Vredesduijfe. (Foto N. Machiels)

populair zijn. Ik zou een show van twee dagen inclusief keurdag al een grote stap voorwaarts vinden en daarbij realiseer ik me dat dit voor grote shows problemen zal opleveren. Laat die dan eens beginnen met een dag minder.” Hij waarschuwt ook voor te snelle conclusies. Hij geeft als voorbeeld dat sommige fysieke eigenschappen bij o.a. hoenders en konijnen wel eens leidt tot te snel oordelen, concluderen en handelen. “Je moet handelen op basis van onderbouwde argumenten en gebaseerd op degelijk onderzoek. Blijkt uit onderzoek dat bepaalde fysieke verschijningsvormen van dieren (b.v. kortbenigheid; lange oren, grote kuiven etc.) het welzijn van dieren bedreigt en/of schaadt, dan is het m.i. pas tijd om te handelen en niet eerder.”

Hij is constructief, maar ook (mild) kritisch over de organisatie

René: “We moeten meer energie en kwaliteit stoppen in presentatie en communicatie. Als bv. de overheid ons onder het vergrootglas

legt en dreigt door te slaan, dan moeten we snel zelf het voortouw pakken. We moeten anticiperen en bestuurders moeten dicht bij de mensen staan. Als we leden aan hun lot overlaten, leidt dat tot afhaken. Als je mensen bij je organisatie wilt betrekken, op welk niveau dan ook, luister dan naar ze. De speciaalclubs worden in de toekomst nog belangrijker.”

Hij is ook van oordeel dat mobiliteit nodig is in onze hobby. Mensen moeten niet te lang op dezelfde posten blijven zitten. “Het is goed dat er weer een aantal nieuwe hoofdbestuurders aantreedt. Dat zorgt voor variatie in blikveld en perspectief. Met te weinig doorstroming loop je risico's.”

Hij heeft ook nog een tip voor Kleindier Magazine. “Ik denk dat er een groeiende groep fokkers en liefhebbers is die wat vaker meer diepgaande, technisch inhoudelijke artikelen wil lezen. Je kunt daarbij o.a. denken aan artikelen over gezondheid van dieren, voeding, regelgeving etc. Geschreven door bv. dierenartsen en voedingsspecialisten. Dat moet op een populairwetenschappelijke manier. Dus geen bombardement van vakjargon, maar in een toegankelijke tekst. Sommige onderwerpen kun je vaker vanuit meer invalshoeken terug laten komen b.v. bloedmijt, coccidiose, dikkebuikenziekte, huisvesting etc. Daar is literatuur over, maar regelmatig een update in KM over de laatste inzichten en ontwikkelingen is nuttig. Dat is juist het voordeel van een maandblad. Daar kun je de kracht van de gevarieerde herhaling in kwijt ”

René zit nog vol ideeën en daar kan de hobby profijt van hebben. Met dank voor de gastvrijheid. <<

Kijken, observeren en registreren.